

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

26 april 2021

Kenmerk

Z/21/013788 / D/21/017657

Portefeuillehouder

Ad de Regt

Portefeuille

Burgerparticipatie

Opsteller

Bosman, Annebeth

Onderwerp

Reactie van het college op 'Bestuurlijke nota participatie' van de Rekenkamer

Kennisnemen van

De bestuurlijke reactie op de Bestuurlijke nota participatie

Inleiding

De gemeenteraad van Woerden vindt participatie belangrijk, niet alleen bij ruimtelijke projecten maar ook bij andere gemeentelijke domeinen. Daarom heeft de raad het college opdracht gegeven een kader voor participatie te ontwikkelen. Dat was voor de rekenkamercommissie aanleiding om door Partners+Pröpper te laten onderzoeken hoe de gemeente nu omgaat met participatie. Voor het onderzoek zijn vijf casussen onder de loep genomen. Drie projecten waarbij het initiatief voor participatie bij de gemeente lag. En twee waarbij inwoners de gemeente vroegen om te participeren. Voor elke casus is het participatietraject geëvalueerd om antwoord te kunnen geven op de hoofdvragen van het onderzoek: *Hoe is in de gemeente Woerden inwoners- en overheidsparticipatie vormgegeven en welke effecten heeft dit op de besluitvorming? Welke lessen kunnen hieruit worden getrokken?*

Uit de beantwoording van de onderzoeksvragen heeft de rekenkamercommissie conclusies getrokken. We zijn blij met de constatering dat de uitvoering van participatietrajecten doeltreffend wordt genoemd omdat beoogde doelen ten aanzien van realisatiekracht en democratie worden gerealiseerd.

In een Bestuurlijke nota participatie heeft de Rekenkamercommissie, naar aanleiding van de conclusies, aanbevelingen aan de raad en het college geformuleerd die wij ter harte nemen. Belangrijk om te vermelden is dat er inmiddels een raads kader participatie in ontwikkeling is. Daar is ook met de gemeenteraad al een aantal keer over gesproken (o.a. op 9 juli 2020 en 8 april 2021). Dit kader moet duidelijkheid bieden aan zowel de gemeenteraad als de samenleving over wat van participatie verwacht mag worden. We zullen hier in onze antwoorden ook naar verwijzen.

Kernboodschap

Hierbij ontvangt u een reactie op de aanbevelingen uit de Bestuurlijke nota participatie. Het college realiseert zich dat het hier gedeeltelijk aanbevelingen voor de raad betreft. Toch is ervoor gekozen om ook hierop een reactie te geven.

AANBEVELINGEN VOOR DE RAAD

Aanbeveling 1:

"Zorg ervoor dat er samenhang is tussen het democratisch proces dat inwoners doorlopen in een participatietraject en het democratisch proces in de raad. Met samenhang in deze context wordt bedoeld dat de twee processen elkaar versterken, in plaats van elkaar belemmeren of volledig los van elkaar staan."

Reactie college:

Het participatiekader dat op dit moment in ontwikkeling is, biedt zowel de raad als het college en de ambtelijke organisatie handvatten om participatietrajecten op een eenduidige manier vorm te geven en vooraf keuzes te maken. Ook is er in het kader aandacht voor de rol van de raad vóór, tijdens en na het participatietraject en wordt richting gegeven aan de rol van de raad op momenten dat participanten er zelf niet uitkomen. Door van meet af aan duidelijkheid te bieden denken we dat die samenhang kan worden versterkt.

Aanbeveling 2:

"Stem per vraagstuk met het college af of participatie gewenst is. Doe dit zo vroeg als mogelijk, dus voordat een raadsvoorstel voorligt voor besluitvorming. Indien participatie gewenst is, geef dan het college de opdracht het participatieplan onderdeel te maken van het raadsvoorstel waarin het vraagstuk inhoudelijk wordt behandeld."

Reactie college:

Het eerder genoemde participatiekader bevat onder andere een beslisboom die zowel de raad als het college en de ambtelijke organisatie helpt bij de afweging of participatie gewenst is. Het uitgangspunt is dat deze vraag al in een startnotitie aan de raad naar voren komt. Het participatiekader biedt de raad handvatten om in deze fase kaders en doelen mee te geven voor het te volgen participatietraject.

Aanbeveling 3:

"Ontwikkel een visie op overheidsparticipatie, in het licht van een proactieve gemeente die inspeelt op initiatieven die in de samenleving spelen."

Reactie college:

In het eerder genoemde participatiekader worden verschillende manieren van participeren genoemd. 'SAMENwerken' is er daar één van. Het initiatief hiertoe kan zowel door de gemeente als door inwoners genomen worden (bijvoorbeeld in het kader van het Uitdaagrecht). Om een visie op overheidsparticipatie te kunnen ontwikkelen is binnen de raad meer overeenstemming nodig over welke lijn de raad in deze wil volgen. We zien een visie als overheidsparticipatie dan ook als een vervolgstap die we graag zetten nadat we met het raadskamer aan het werk zijn gegaan.

AANBEVELINGEN VOOR HET COLLEGE

Aanbeveling 1:

"Bezie de aansluiting van het democratische proces in de raad met het democratische proces in participatietrajecten."

Reactie college:

Het participatiekader dat op dit moment in ontwikkeling is, biedt niet alleen de raad maar ook het college en de ambtelijke organisatie handvatten om participatietrajecten op een eenduidige manier vorm te geven. Het is de verwachting dat het democratisch proces in de raad en dat met inwoners beter op elkaar zullen worden afgestemd door vooraf met de raad in gesprek te gaan over hoe de participatie vorm te geven. Daarbij komt ook aan de orde hoe de bijdrage van participanten wordt gewogen in relatie tot de democratische besluitvorming in de gemeenteraad.

Aanbeveling 2:

"Maak maatschappelijke opgaven die zich lenen voor burgerparticipatie ook behapbaar voor de samenleving. Daarmee kan worden voorkomen dat vraagstukken zich zo verbreden dat vooraf kaders opstellen moeilijk wordt. Begrens de opgave op zichzelf of splits deze in samenhangende deelopgaven, die ook begrepen worden door inwoners. Het is dan ook goed mogelijk om inwoners die deelnemen aan het participatietraject op een gelijke informatiepositie te brengen en op de hoogte te stellen van de doorwerking van reeds vastgesteld beleid op het begrensde vraagstuk dat voorligt."

Reactie college:

Het participatiekader moet richtinggevend worden voor de keuzes die de gemeente op het gebied van participatie maakt. Onderdeel is dat goed wordt nagedacht over het doel van participatie en het vraagstuk dat we met participatie beantwoord willen zien. De fase voorafgaand aan het participatietraject gebruiken we om hier helderheid over te krijgen en het vraagstuk indien nodig op te splitsen. Ook binnen de organisatie zullen we hiervoor met heldere opdrachten werken, zodat aan het begin van een traject duidelijkheid bestaat over het participatietraject dat wordt gevolgd.

Aanbeveling 3:

"Ontwikkel participatie verder door naar een volgend niveau, namelijk participatie in dienst van het realiseren van opgaven."

Reactie college:

Met het participatiekader zoals dat er nu ligt, zetten we een eerste stap in het doorontwikkelen van participatie. Want elkekeer dat we participatie organiseren leren we bij. Het participatiekader biedt handvatten om participatie zo goed mogelijk vorm te geven. Maar participatie gaat niet alleen over kennis, maar juist ook over ervaring. De essentie van een lerende gemeente is dat de ervaring leidt tot continue verbetering. We kijken daarbij uiteraard ook naar ontwikkelingen in de samenleving en bundelen dit met de kennis die we als organisatie opdoen met verschillende opgaven.

Financiën

Het is goed om te beseffen dat participatie geld kost. In principe wordt hiervoor per project gebudgetteerd. Het streven is daarnaast om (de kennis over) participatie beter te borgen binnen de gemeentelijke organisatie. Dat vraagt een investering in capaciteit. De wens om op een eenduidige manier met participatie om te gaan vergroot bovendien de vraag naar professioneel ontwikkelde en eenduidig in te zetten participatiemiddelen (zoals bijvoorbeeld een gezamenlijk online participatieplatform). Daarvoor willen we de eigen organisatie versterken, zodat we minder afhankelijk zijn van externe partijen. We onderzoeken de mogelijkheden om hiervoor dekking te vinden.

Vervolg

De aanbevelingen worden opgevolgd zoals in de reactie beschreven. We streven ernaar om het participatiekader voor dezomer aan de raad aan te bieden ter besluitvorming. Rond die tijd worden ook de eerste stappen van de implementatie in de organisatie gezet.
